

Nr 306.

Av herr Jansson i Aspeboda m. fl., om ändrade bestämmelser angående s. k. procentavdrag vid fastighetstaxering.

På grund av den mycket stora höjning av taxeringsvärdena, som ägde rum vid den senaste fastighetstaxeringen, blevo så gott som samtliga fastighetsägare påförda en beskattning, som i viss utsträckning måste betecknas som en dubbelbeskattning. Orsaken härtill är den bestämmelse som återfinnes i kommunalskattelagens 45:e paragraf.

Enligt denna paragraf äger fastighetsägare, från den nettoinkomst som fastigheten i fråga lämnar, göra det s. k. procentavdraget. Detta procentavdrag, uträknat i skatteören och skattekronor, skall läggas till grund för den s. k. garantiskatten till landsting och kommun. Den återstående delen av inkomsten införes i den kommunala inkomstlängden, och alltså utgör procentavdraget jämte den av nettoinkomsten återstående delen tillsammans summan av den redovisade inkomsten.

Emellertid inträffar att vid fastighetstaxeringarna, som i regel skola återkomma vart femte år, fastigheternas taxeringsvärden ändras och att sålunda vart femte år en skatt blir erlagd, som icke står i riktig proportion till inkomsten. 1945 års fastighetstaxering resulterade i att skogarnas värde höjdes med ej mindre än 55 procent och jordbruksfastigheters värde med cirka 28 procent. Resultatet blev att exempelvis jordbruket påfördes en extra beskattning av ca 12 milj. kr. Att ett sådant förhållande uppstått är helt beroende av den bestämmelse, som återfinnes i kommunalskattelagens 45:e paragraf, som föreskriver att vid uträknande av procentavdraget skall det taxeringsvärde läggas till grund, som varit åsatt fastigheten under näst föregående år.

Arbetet med fastighetstaxeringarna har vanligen börjat på hösten det ena året och har sedan fortsatt påföljande år samt så småningom avslutats under året så att de fastställda nya taxeringsvärdena av vederbörande vid uträknandet av skatterna kunnat tillämpas. Härigenom har det förhållandet uppstått, att när fastighetsägaren i februari månad avgivit sin deklaration har procentavdraget beräknats å det gamla taxeringsvärdet, då det nya taxeringsvärdet ännu icke var känt.

När deklaranter så småningom får skattsedeln i sin hand finner han att deklarationen icke följts utan att den utdebiterade skatten detta år

blivit större än vad han räknat med. För att åskådliggöra detta anföres här följande exempel:

Fastighetens tidigare taxeringsvärde

för jordbruket	10 000 kr.
„ skogen	10 000 „
	Summa 20 000 kr.

Nettoinkomsten har varit	Kr. 6 000: —
härifrån avgår för taxeringsvärdet å	
jordbruk	10 000 à 5 % = 500: —
skog	10 000 „ 4 % = 400: —
	900: —
Till kommunal inkomstskatt återstående	5 100: —
Fastighetsskatt betalas för	9 bev. kr.
Kommunal inkomstskatt betalas,	
om man bortser från ortsavdrag, för	51 „ „
	Summa 60 bev. kr.

Detta har gällt för de senast gångna fyra åren. När vid fastighetstaxeringen 1945 en mycket kraftig höjning av fastighetens taxeringsvärde ägde rum, kan följande exempel anföras för att åskådliggöra utvecklingen:

Det nya fastighetstaxeringsvärdet

för jordbruk	13 000: —
„ skog	17 000: —
	Summa 30 000: —

Garantiskatten påfördes deklaranter efter detta nya taxeringsvärde med följande belopp:

för jordbruk med	13 000 kr. à 5 % = 650 kr.
„ skog „	17 000 „ „ 4 % = 680 „
	Summa 1 330 kr.

Skillnaden mellan det i deklARATIONEN redan gjorda procentavdraget, som var 900: —, blir alltså 430 kr. eller 4,3 bev. kr.

Fastighetsägaren, deklaranter, blir nu utan vidare till beviljning för såväl landstings- som kommunalskatt påförd detta belopp eller 430 kr. och får erlägga en skatt, som, om den exempelvis till landstinget utgår med 3 kr. och till kommunen med 9 kr., blir summa 12 kr. för 4,3 bev. kr. eller 51,60 kr. Om inkomsterna och skattesatserna det därpå följande året äro lika, blir hans skatt 51: 60 kr. lägre, d. v. s. han får betala skatt som står i överensstämmelse med den deklarerade inkomsten och i enlighet med gällande lag.

Det torde därför få anses som en orimlighet, att deklaranten för olika år skall betala olika skattebelopp för i övrigt lika stora inkomster och med oförändrade skattesatser. Orsaken till detta får således helt tillskrivas den formulering 45:e paragrafen i kommunalskattelagen för närvarande har.

Under den tid då fastighetsskatten var den enda beskattning, som åvilade fastighetsägarna, var det självklart att fastighetsskatten när den bestämdes att gälla för ett visst år icke på något sätt påverkade andra under senare tid beslutade skatter. År 1920 stadgades att exempelvis jordbrukarna skulle betala skatt även för inkomst, i den mån inkomstbeloppet efter avdrag av ortsavdragen översteg procentavdraget. Lagstiftarna 1920 torde knappast ha förutsett, att en så kraftig förskjutning uppåt som nu skett av fastigheternas taxeringsvärden skulle komma att äga rum, så att vid åsättande av nytt taxeringsvärde det ur skattesynpunkt skulle spela någon större roll.

Fastighetsskatten var på sin tid av utslagsgivande betydelse, då den i huvudsak svarade för kommunens skatteintäkter. Numera har dock detta förhållande helt upphört, annat än vid tänkbart mycket enstaka fall. Procentavdraget eller den så kallade garantiskatten har icke längre den betydelse som den exempelvis hade före 1920.

Icke heller kan rimligen påstås att vare sig landstingen eller kommunerna kunna göra gällande att någon skatt undandrages, utan det är en mer-beskattning som genom nuvarande förordning helt drabbar fastighetsägarna såsom en vid varje höjning av fastighetsvärdena motiverad extra beskattning, vilket framgår av det i motionen anförda exemplet.

Då numera efter införandet av den s. k. källskatten samtliga skatter, så gott sig låter bedömas, erläggas under det år inkomsterna förvärfvas, upphör ju automatiskt det förhållandet att garantiskatten och inkomstskatten komma att erläggas på olika år, som tidigare varit fallet.

Vidare kan man ifrågasätta lämpligheten av att de nya fastighetsvärdena, som bli fastställda först mot slutet av året, skola, så som nu sker, erhålla retroaktiv verkan. Genom att framflytta dagen för deras ikraftträdande till den 1 januari året efter det de fastställts skulle ovannämnda orättvisa icke komma att uppstå. Skattens storlek skulle då stå i överensstämmelse med vad som enligt gällande författningar avsetts.

Visserligen har anförts att fastighetsägaren vid tillfällena, då taxeringsvärdena sjunka, skulle bli kompenserad därigenom att i förhållande till inkomsten för låga skatter skulle kunna uttagas. Häri ligger en viss sanning, men det nuvarande systemet är dock så beskaffat, att det knappast går att påstå att resultatet av taxeringen blir tillfredsställande. I en tid som den nuvarande, då skattetrycket är så hårt, torde det vara av behovet påkallat, att gällande lag blir utformad på ett sådant sätt, att dubbelbeskattning förebygges.

Med anledning av vad sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning och förslag i god tid innan nästa fastighetstaxering skall verkställas till sådan ändring av kommunalskattelagen, att den ovan påvisade dubbelbeskattningen kan undvikas.

Stockholm den 24 januari 1948.

Rob. L. Jansson
i Aspeboda.

Gunnar Hedlund.

Ivar Johansson
i Mysinge.

E. Pettersson,
Ersbacken.

Per Persson,
Norrby.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.

K. E. Hansson,
Skediga.

David Boman
i Stafsund.

Harald Johnsson
i Skoglösa.

E. Thorell.

Anders Pettersson,
Dahl.

Harald Andersson
i Dunker.

Victor J. Mattsson.

I. Pettersson
i Rosta.